

Надоводимо дані.

Таблиця статистичного аналізу хвороб нирок за 2011-2014 рр.

	2011 рік			2012 рік			2013 рік			2014 рік		
	всього	працезд. вік	пенсійного віку	всього	працезд. вік	пенсійного віку	всього	працезд. вік	пенсійного віку	всього	працезд. вік	пенсійного віку
ХГН	66	41	25	64	42	22	61	38	23	52	30	22
ХПН	1303	783	520	1416	822	594	1540	892	648	1491	851	640
СКХ	470	306	164	569	389	180	551	356	195	524	323	201

Примітка: ХГН – хронічний гломерулонефрит, ХПН – хронічний пієлонефрит, СКХ – сечокам'яна хвороба.

У Полтавському районі кількість населення склала: 2011 р. – 67020, 2012 р. – 67035, 2013 р. – 67150, 2014 р. – 67320 осіб.

За даними таблиці, загальна кількість хворих на ХГН зменшилася з 66 хворих до 52 у 2014 році. Хворих на ХПН у 2011 році (всього 1303 осіб) порівняно з 2014 роком було менше (1491). Особливу увагу звертаємо на зростання кількості хворих на ХПН осіб працездатного віку, а саме – 783; 822; 892; 1491 у 2014 році. Зростання кількості хворих на ХПН у 2014 році до 1491 осіб зумовлено підвищенням вартості медикаментів, що унеможливило отримання повної програми лікування (питання з'ясовано методом опитування хворих). Кількість хворих на СКХ більша, ніж на ХГН, і менша, ніж на ХПН. Порівняння кількості хворих на СКХ серед працездатних і пенсіонерів свідчить про велику питому вагу хворих серед працездатних осіб: у 2011 році - 64%, а у 2014 році - 61% хворих на СКХ.

За результатами аналізу статистичних даних і медичної документації хворих із патологією нирок у сільського населення Полтавського району впродовж 2011-2014 рр. лікарі-інтерни підготували доповідь на підсумкову науково-практичну конференцію академії.

Висновок. Реалізуючи підготовку лікарів-інтернів відповідно до сучасних вимог охорони здоров'я, кафедра сімейної медицини і терапії розробляє і впроваджує засоби навчально-методичної, педагогічної, наукової роботи лікарів-інтернів зі спеціальності «Загальна практика – сімейна медицина» та координує навчання лікарів-інтернів на очному і заочному циклах інтернатури.

Список використаної літератури

1. Ждан В.М. Актуальні питання гастроентерології в практиці сімейного лікаря : навч.-метод. посіб. для лікарів-інтернів та лікарів-курсантів / В.М. Ждан, М.Ю. Бабаніна, К.Є. Іщейкін [та ін.]. – Полтава : Асмі, 2015. – 206 с.
2. Ждан В.М. Актуальні питання нефрології в практиці сімейного лікаря : навч.-метод. посіб. для лікарів-інтернів та лікарів-курсантів / В.М. Ждан, М.Ю. Бабаніна, М.В. Ткаченко [та ін.]. – Полтава : Асмі, 2015. – 262 с.
3. Кушнір Р.Я. Дисциплінарна ділова гра у вивченні проблем вчення про кров / Р.Я. Кушнір // Медична освіта. – 2015. – №1. – С. 66 – 68.
4. Головчак Т.С. Оптимізація навчального процесу на заочному циклі інтернатури / Т.С. Головчак // Медична освіта. – 2015. – №1. – С. 31 – 32.
5. Ждан В.М. Проблеми ревматичних захворювань у практиці сімейного лікаря. Загальні питання: навч.-метод. посіб. для лікарів-інтернів та лікарів-курсантів / В.М. Ждан, І.В. Іваницький, В.Ю. Штомпель [та ін.]. – Полтава : Асмі, 2013. – 207 с.
6. Ждан В.М. Проблеми ревматичних захворювань у практиці сімейного лікаря. Ранній діагноз і лікування : навч.-метод. посіб. для лікарів-інтернів та лікарів-курсантів / В.М. Ждан, Г.В. Волченко, Є.М. Кітура [та ін.]. – Полтава : Асмі, 2013. – 249 с.
7. Рябенко В. Проблема якості вітчизняної вищої освіти в контексті освітянських реформ: ретроспектива й сучасність з позицій світоглядно-компетентнісного підходу / В. Рябенко // Вища освіта України. – 2015. – №1(56). – С. 12 – 27.
8. Сацик В. У пошуку ефективної стратегії розвитку вищої освіти в Україні (аналіз можливостей та обмежувальних факторів) / В. Сацик // Вища освіта України. – 2015. – №3 (58). – С. 40 – 52.

**ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ
У АНГЛОМОВНИХ ГРУПАХ**

Іваницька О.С., Рибалов О.В., Іваницький І.О.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Автори доводять, що успішна професійна підготовка студентів-іноземців у медичному виші має будуватися на комплексному підході до організації навчального та виховного процесів.

Ключові слова: інноваційна освіта, іноземні студенти.

Сучасний світ характеризується посиленням інтеграційних процесів у всіх сферах суспільного життя, стрімким зближенням країн і континентів. За цих умов і розвиток освіти стає інтернаціональнішим, через посилення мобільності студентів зокрема. Повною мірою це стосується й українських вишів. Особливою популярністю користуються заклади вищої медичної освіти, що зумовлено не лише високими шансами після їх закінчення зайняти гідне місце на ринку праці, а й у зв'язку з можливістю навчатися англійською мовою.

Ця обставина пояснюється тим, що більшість студентів з інших країн вільно володіють цією мовою. Крім того, таке викладання дозволяє підвищити якість освіти (за рахунок використання широкого масиву англомовних нау-

кових публікацій, Інтернет-ресурсів) і конкурентоспроможність майбутніх фахівців.

Європейський вибір, який зробила Україна, хоча й вимагає суттєвої реорганізації нашої освітньої системи, але абсолютно не передбачає втрати кращих традицій вітчизняних наукових шкіл, зокрема в галузі медицини. Досягнення вітчизняних науковців і педагогів вищої школи неодмінно мають стати надбанням і студентів-іноземців.

Розвиток вітчизняної системи вищої освіти висуває нові вимоги до професійного рівня випускників, серед яких є і представники інших країн, які мають оволодіти високим фаховим (науковим і методичним) рівнем, сучасним світоглядом, бути готовими до використання вже здобутих знань і засвоєння нової інформації, вміти працювати за новою системою подання інформації. Тому неодмінною умовою оптимізації навчальної діяльності іноземних студентів є вдосконалення навчально-методичного забезпечення дисципліни, методики навчання та контролю знань. Необхідно створити навчальну літературу, засоби унаочнення (мультимедійні презентації, навчальні відео- та кінофільми, інші демонстративні матеріали), «банки» тестів, розраховані саме на цю категорію студентів. Прикладом розробки такого навчально-методичного забезпечення може слугувати навчальний посібник з організації виробничої практики з хірургічної стоматології для студентів-іноземців, підготовлений на нашій кафедрі англійською мовою.

Досягнення високого рівня освіти можливе лише за умови використання ефективних методів навчальної діяльності, які б формували в іноземних студентів позитивні мотиви до навчання, розвивали пізнавальну активність, творчі здібності та самостійність. Широкі можливості для застосування інтерактивних технологій навчання надають практичні заняття, під час яких відбувається активна взаємодія всіх студентів, коли вони не тільки спостерігають, а й беруть безпосередню участь у тому, що відбувається. На клінічних кафедрах це набуває особливого значення. Практичні заняття дають можливість поєднати три види активності студентів: фізичну, соціальну, пізнавальну. Фізична активність виявляється в їх переміщенні в аудиторії чи клінічному залі, зміні робочого місця та виду діяльності, відпрацюванні практичних навичок на муляжах і фантомах тощо. Соціальна активність полягає в тому, що студенти самі ініціюють взаємодію один з одним і викладачем, ставлять запитання, відповідають на них, обмінюються думками. Пізнавальна активність проявляється в самостійному формулюванні студентом проблеми та визначенні шляхів її розв'язання.

Посиленню інтерактивного характеру практичних занять сприяє застосування комп'ютерних технологій. Так, мультимедійні презентації раціоналізують форму подання інформації, підвищують ступінь її наочності. Загальновідомо, що ефективність слухового сприйняття інформації становить 15%, зорового – 25%, а їх одночасне включення в процес навчання підвищує продуктивність сприйняття до 65% [1]. На нашу думку, до найрезультативніших форм викладення навчального матеріалу в першу чергу необхідно віднести мультимедійні презентації, застосування яких значно полегшує процес навчання шляхом реалізації принципу наочності. Мультимедійна презентація дозволяє інтенсифікувати навчально-пізнавальну діяльність студентів за рахунок чіткої структуризації матеріалу занять, збільшення його динамізму, виразності та доказовості.

Мультимедійна презентація може використовуватися в різних навчальних ситуаціях: як під час розбору навчального матеріалу, так і при узагальненні та його закріпленні. Включення в презентацію завдань, тестів, питань різних рівнів складності дозволяє здійснювати якісний контроль знань. Саме ці можливості презентацій доцільно використовувати при підготовці іноземних студентів до ліцензованого іспиту «Крок-2. Стоматологія». При виникненні ситуації утруднення сприйняття змісту завдання є можливість неодноразового повернення до потрібного слайда для уточнення або роз'яснення, а показ на екрані правильної відповіді сприяє кращому запам'ятовуванню.

Подальшого розвитку потребує позитивна практика використання відеолекцій та on-line трансляцій оперативних втручань. Студенти нашої академії, в тому числі студенти-іноземці, мають широкий доступ до серверів мережі Інтернету, що дозволяє на вищому рівні підготувати реферат, швидко відшукати потрібну книгу тощо.

Утім, комп'ютерні технології не можуть повністю розв'язати проблему ефективності та якості навчального процесу. Необхідно пам'ятати, що жодна новітня електронна машина не здатна замінити кваліфікованого педагога, дослідника-науковця [3]. Тому в процесі навчання слід поєднувати різні методи і форми навчання, використовувати як традиційні, так й інноваційні підходи до проведення занять.

Серед шляхів покращення навчальної діяльності особливе місце займає самостійна робота студентів. І це повною мірою стосується представників інших країн. З перших занять викладач має переконати їх, що навчальний процес у виші передбачає передусім наполегливу самостійну роботу. При цьому така робота може виявитися результативною лише за умови ретельної розробки всіх складових методичного забезпечення дисципліни, а також постійного контролю за її ходом із боку викладача. Перевірка й оцінка самостійної роботи – це дієвий засіб налагодження тісної взаємодії між викладачем і студентом.

Особливе значення в роботі з іноземними студентами мають індивідуальні консультації. Вони допомагають викладачеві краще вивчити студентів, їхні інтереси, нахили, особливості культури, ментальності тощо. Це дозволяє значно індивідуалізувати навчальну діяльність, без чого неможливо розраховувати на досягнення належних результатів навчально-виховного процесу.

Ефективним засобом стимулювання плідної взаємодії викладача і студентів-іноземців є залучення їх до участі в діяльності наукового студентського товариства. Вони мають відчутти себе повноправними учасниками не лише навчальної, а й науково-дослідної діяльності, що цілком відповідає світовим стандартам. «У провідних зарубіжних країнах, – стверджує віце-президент Йоркського університету Едді Кемплер, – студенти навчаються не лише в аудиторії, а й реалізують проекти, які допомагають їм набути професійних і наукових навичок. Університети активно беруть участь у науково-дослідній діяльності країни. Нині їхня частка становить близько 20% з усіх наукових розробок у США та Франції, в Канаді ця частка взагалі сягає 40%. Вагомий доробок у науковій дослідженні на званих країн вносять студенти» [2].

Основними завданнями науково-дослідної роботи студентів є розвиток творчого й аналітичного мислення, розширення наукового кругозору; прищеплення стійких навичок самостійного наукового пошуку; підвищення якості засвоєння знань; вироблення вміння застосовувати теоретичні знання і сучасні методи наукових досліджень у практичній діяльності.

Результативність навчальної діяльності іноземних студентів залежить і від інших факторів, зокрема від уміння викладачів налагодити з ними потрібний психологічний контакт, урахувувати і виявляти повагу до особливостей їхньої національної культури, звичаїв, релігії.

Отже, успішна професійна підготовка студентів-іноземців має будуватися на комплексному підході до організації навчально-виховного процесу.

Список використаної літератури

1. Іванов Ю. Особливості та переваги інтерактивних форм навчання / Ю. Іванов // Матеріали ХХХІІ міжнар. наук.-метод. конф. «Якість вищої освіти: інтерактивні методи спільної навчальної діяльності викладачів і студентів», 29-30 берез. 2007 р. – Ч. I. – Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2007. – С. 145.
2. Матолич У.Д. Формування науково-дослідної роботи студентів в умовах входження України в Європейський освітній простір на основі Болонської конвенції / У.Д. Матолич, В.В. Федько, Л.Є. Лаповець // Медична освіта. – 2013. – № 3. – С. 64-66.
3. Филін Д.В. Вопросы преподавания в высшей медицинской школе // Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. «Медична наука – 2011» (Полтава, 29-30 листоп. 2011 р.). – Полтава, 2011. – С. 78.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Казаків Ю.М., Бурмак Ю.Г., Петров Є.Є., Чекаліна Н.І., Шуть С.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Автори окреслюють шляхи підвищення якості навчального процесу у вищих навчальних медичних закладах. Акцентується увага на перевагах уведення електронного журналу.

Ключові слова: медичний навчально-контролюючий центр, тренінг, амбулаторний патронаж, електронний журнал.

Питання вдосконалення якості підготовки фахівців для роботи в практичній охороні здоров'я з кожним днем за умов реформування в цілому системи охорони здоров'я в Україні стає все актуальнішим. Воно охоплює широкий перелік завдань, які потребують виконання: підвищення професійного рівня підготовки фахівців, якісне освоєння алгоритмів ранньої діагностики та лікування найпоширеніших захворювань населення, упровадження новітніх технологій діагностики та реабілітації, застосування в лікуванні хвороб сучасних, ефективних і доступних за ціною фармацевтичних і біофізичних засобів лікування, підвищення духовного й інтелектуального рівня практикуючих лікарів.

З огляду на реалії сьогодення, якість вищої освіти лікарів України має досягатися шляхом удосконалення державної політики щодо захисту здоров'я населення, підвищення якості навчального процесу у вищих навчальних медичних закладах, формуванням умов для безперервного фахового розвитку кожного лікаря. Удосконалення вищої медичної освіти необхідно проводити з урахуванням вимог міжнародної та європейської систем стандартів освіти і менеджменту якості освіти.

На первинному медико-санітарному рубежі на рівні ФАПів та амбулаторій повинні працювати досвідчені діагности і реабілітологи, які мають достатній рівень підготовки для оздоровлення максимальної кількості хворих. Другий і третій етапи надання висококваліфікованої спеціалізованої допомоги планується здійснювати на рівні спеціалізованих відділень і сучасних високотехнологічних центрів реабілітації. Зважаючи на вищевказане, акцентуація зусиль має бути спрямована на підготовку лікарів першої ланки первинно-санітарної допомоги – лікарів загальної практики – сімейної медицини. Виникла потреба максимально залучати студентів 4-6 курсів та інтернів до амбулаторного потоку хворих в умовах поліклінік, амбулаторій сімейної медицини, швидкої допомоги та патронажів удома.

Усі без винятку кафедри клінічного профілю мають орієнтувати молодих фахівців на ургентно-клінічний амбулаторний потік хворих, в умовах якого є можливість максимального освоєння студентами алгоритмів діагностики та лікування організованих популяцій населення. Для цього всі навчальні години для роботи викладачів в умовах поліклініки мають бути під постійним контролем завідувачів кафедр і навчальної частини вишів.

Постійний контакт з амбулаторними хворими формує в молодих фахівців уміння і навички психоемоційного впливу на людей, які звертаються по допомогу. Вони мають засвоювати основи невідкладної допомоги та диспансерного нагляду в умовах біоенергетичного і соціального впливу популяційних груп, за які вони будуть нести юридичну та моральну відповідальність. Необхідно спрямувати увагу співробітників кафедр на освоєння шляхів первинної, вторинної та третинної профілактики хвороб, що дасть можливість зняти напругу з функціонуючих лікувальних закладів, зменшити економічні витрати на лікування хвороб, підвищити можливість закупівлі високоефективних лікувальних засобів, зменшити затрати на основні фонди лікувальних закладів та ін.

Для вирішення цих питань необхідно в першу чергу орієнтувати кафедри клінічного профілю на навчальну підготовку студентів в умовах поліклінік і центрів первинної медико-санітарної допомоги. Також виникає потреба в спадкоємності підготовки лікарів на всіх етапах формування висококваліфікованих фахівців. Наскрізна програма підготовки на додипломному і післядипломному етапах має чітко формувати необхідний обсяг роботи кожної кафедри для виконання поставлених завдань. Доцільним етапом підвищення рівня кваліфікації фахівців має бути формування при вищих навчальних закладах, при обласних лікарнях та при «кущових» об'єднаннях 3-4 центральних районних лікарень медичних навчальних тренінгових центрів із застосуванням тренажерних залів, тефлонних манекенів, електронних тестових матеріалів, ситуаційних ігрових задач і сучасних медичних технологій надання невідкладної допомоги. Вони мають на постійній основі виконувати навчально-контролюючий тренінг лікарів.

Високу зацікавленість при підвищенні кваліфікації фахівців викликає застосування дистанційного навчання з питань освоєння алгоритмів ранньої діагностики та надання невідкладної допомоги як на начальному, так і на спеціалізованому етапах реабілітації. Необхідно поширювати підготовку лікарів-реабілітологів для практичної